

РЕШЕНИЕ

№ 7793

гр. София, 19.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 45 състав,
в публично заседание на 22.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **2578** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Р. Ц. Б., ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място], [населено място], ПК 1805, [улица] срещу Решение № 2153 – 21 – 129 / 10.03.2022 г. на Директора на ТП на НОИ - С.- град, с което е отхвърлена жалбата на Б. срещу Разпореждане № 21221559065 от 10.01.2022 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, като неоснователна.

Жалбоподателят счита, че неправилно директорът на ТП на НОИ е установил, че не са допуснати пропуски и нарушения на законовите разпоредби при извършеното преизчисление и определяне размера на пенсията от 25.12.2021 г. Според жалбоподателя неправилен е изводът, че размерът на пенсията, определен с новата тежест на осигурителния стаж, в сила от 25.12.2021 г. не подлежи на увеличение с процент 3, 8 за 2018 г., съответно с 5, 7 % за 2019 г. Иската от съда обжалваният административен акт да бъде отменен като незаконосъобразен, постановен при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и в несъответствие с духа на закона.

В съдебно заседание жалбоподателят не се явява. Не представя писмени бележки по предмета на делото.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С.-град, чрез своя процесуален представител юристконсулт Д. П., оспорва жалбата, като счита същата за неоснователна. Излага

подробни съображения в писмени бележки. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура – редовно уведомена, не изпраща представител за участие в производството по делото.

Съдът, след като се запозна с жалбата и доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, установи от фактическа страна следното:

С Разпореждане № [ЕГН] / 9 / от 21.11.2013 г. на Ръководител „ПО“ на Р. Б. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по § 4, ал. 1 от ПЗР на КСО в минимален размер, считано от 31.10.2013 г. С Разпореждане № [ЕГН] / 28 / от 06.04.2014 г., същата е изменена в действителен размер на основание чл. 99, ал. 1, т. 6 от КСО. След отпускането ѝ, пенсията за осигурителен стаж и възраст е преизчислявана многократно по подадени заявления от жалбоподателя на основание чл. 102, ал. 1, т. 1, ал. 2 и 5 КСО и по чл. 21, ал. 1 от НПОС въз основа на придобит осигурителен стаж след пенсионирането.

Последното изменение на пенсията на основание чл. 102, ал. 1, т. 1, ал. 2 и 5 от КСО е извършено с разпореждане № [ЕГН] / 02.03.2021 г., като пенсията е определена в размер от 01.04.2021 г. от следните данни: 12 години, 05 месеца и 26 дни от Първа категория, 10 години и 25 дни от Втора категория, 12 години, 07 месеца и 04 дни от Трета категория и по чл. 104, ал. 3 от КСО – 01 година, 03 месеца и 14 дни, или общ осигурителен стаж, превърнат към Трета категория съгласно чл. 104 от КСО – 49 години, 10 месеца и 11 дни, доход за изчисляване размера на пенсията 1122, 90 лева, получен като средномесечният осигурителен доход за страната за 10.2012 – 09.2013 г. – 641, 29 лева, от който е изчислена пенсията е умножен по ИК 1, 751.

След отпускането ѝ пенсията е преизчислявана и осъвременявана съгласно действащите през годините законови разпоредби.

С Разпореждане № 21214973623 / 01.07.2021 г. пенсията е осъвременена от 01.07.2021 г. на основание чл. 100 от КСО в размер 831, 83 лева.

С Разпореждане № 21221559065 / 01.01.2022 г., оспорено в настоящото производство, личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на Р. Ц. Б. е преизчислена от 25.12.2021 г. на основание § 7е, ал. 1 и 2 от ПЗР на КСО, като е определена в размер на 881, 53 лева.

Срещу това разпореждане Р. Ц. Б. е подал жалба с вх. № 1012-21-363 от 28.02.2022 г. С Решение № 2153-21-129 от 10.03.2022 г. директорът на ТП на НОИ – С. град е отхвърлил жалбата срещу Разпореждане № 21221559065 / 01.01.2022 г.

Недоволен от този административен акт жалбоподателят Р. Ц. Б. го обжалва пред Административен съд София – град.

При така установеното от фактическа страна съдът намира от правна страна следното: Жалбата е подадена в срок, срещу подлежащ на обжалване акт и тъй като е изготвена от лице, за което е налице правен интерес от обжалването, тя е допустима за разглеждане.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „а“ КСО разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и спиране на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид гореизложеното, обжалването пред съда решение се явява издадено от компетентен орган.

В хода на съдебната проверка не се констатираха съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Спазено е изискването за форма с оглед разпоредбите на чл. 117, ал. 3 и ал. 5 КСО, вр. чл. 59, ал. 2 от АПК, като горестоящият орган е изложил подробни мотиви, обосноваващи изводите му за неоснователност на подадената пред него жалба.

Спорът в настоящото производство е относно приложението на материалния закон и се свежда до това дали при преизчисляването на пенсията на жалбоподателя съгласно § 7е от ПЗР на КСО е трябвало да се приложи увеличение с 3, 8 % за 2018 г. и с 5, 7 % за 2019 г.

Съдът счита за основателни аргументите на процесуалния представител на ответника, че съгласно § 7е, ал. 1 от ПЗР на КСО (Нов – обн. ДВ, бр. 77 от 2021 г., в сила от 25.12.2021 г.) отпуснатите с начална дата до 24.12.2021 г. включително пенсии се преизчисляват от 25 декември 2021 г. с процент 1, 35 на сто за всяка година осигурителен стаж без превръщане и съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж без превръщане. По силата на § 7е, ал. 2 от ПЗР на КСО преизчисляването по ал. 1 се извършва, без да се променя доходът, от който е изчислена пенсията, след което тя се осъвременява, преизчислява и индексира съобразно нормативната уредба, действаща от датата на отпускането ѝ до 24 декември 2021 г. включително. В ал. 3 е регламентирано, че преизчисляването на пенсиите по ал. 1 се извършва, ако това е по – благоприятно за лицето.

Посоченото преизчисляване на отпуснатите до 24 декември 2021 г. пенсии е прието във връзка с изменението на чл. 70, ал. 1 КСО, в сила от 25.12.2021 г., с което се увеличава тежестта на осигурителния стаж при определянето на размера на отпуснатите от тази дата пенсии – този процент е както следва: а) 1, 35 % за всяка година осигурителен стаж без превръщане и съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж без превръщане; б) всяка година осигурителен стаж, явяващ се разлика между зачетения общ осигурителен стаж (определен след превръщане на осигурителен стаж от първа и втора категория към трета) и реално отработените години се умножава по досегашния процент - 1, 2 % и съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж от тази разлика.

Съдът намира за обоснован и правноаргументиран извода на административния орган, че общият осигурителен стаж на Р. Ц. Б., превърнат към трета категория съгласно чл. 104 от КСО е 49 години, 10 месеца и 11 дни. Сборът от осигурителния стаж без превръщане на Р. Ц. Б. 36 години, 05 месеца и 09 дни. Разликата между превърнатия към трета категория осигурителен стаж (49 години, 10 месеца и 11 дни) и сборът от същия (36 години, 05 месеца и 09 дни) е 13 и 05 месеца. Законосъобразен е изводът на органа, че при преизчислението на пенсията за осигурителен стаж без превръщане, в размер на 36 години и 05 месеца, правилно са определени 49, 16 % (36 години и 05 месеца x 1, 35 %). За разликата между зачетения и превърнат към трета категория труд общ осигурителен стаж на жалбоподателя и осигурителния му стаж без превръщане в размер на 13 години и 5 месеца при преизчислението се следва 1, 2 %. За този стаж законосъобразно са определени 16, 10 % (13 години и 05 месеца x 1, 2).

Общият процент за определяне размера на пенсията при преизчислението е определен на 65, 26 % (49, 16 % + 16, 10 % = 65, 26 %).

Така определеният размер по чл. 70, ал. 1 КСО – 732, 80 лева е осъвременен с коефициенти по чл. 100 от КСО, както следва: 1, 027; 1, 019; 1, 026; 1, 067 и 1, 050, за да се получи следващият се преизчислен размер на пенсията на основание § 7е, ал. 1 и

2 от ПЗР на КСО от 25.12.2021 г., а именно – 881, 53 лева.

Преизчислението на пенсията е извършено при спазване на § 7е, ал. 3 от ПЗР на КСО, като преизчисленият от 25.12.2021 г. размер от 881, 53 лева е по – благоприятен от получавания до тази дата размер на пенсията – 831, 83 лева.

С чл. 100 от КСО законодателят е регламентирал ежегодно осъвременяване от 01 юли на пенсиите, отпуснати до 31 декември на предходната година, с определен с решение на Надзорния съвет на НОИ процент. По силата на § 53, ал. 1 от ПЗР на ЗИДКСО (обн. – ДВ, бр. 61 от 2015 г., изм. и доп. – ДВ, бр. 99 от 2017 г.) и на § 7б, ал. 1 от ПЗР на КСО (обн. – ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.), през 2017 г., 2018 г. и 2019 г. пенсиите за трудова дейност не подлежат на осъвременяване по чл. 100 от КСО, като нарастването им е законодателно уредено по друг ред – чрез преизчисляването им с по-голяма тежест на осигурителния стаж. Процентът на осигурителния стаж нараства от 1, 1 на 1, 126 през 2017 г., съответно на 1, 169 през 2018 г. и на 1, 2 през 2019 г. След преизчисляването на пенсията със съответния по-висок процент на осигурителния стаж размерът ѝ се осъвременява, преизчислява и индексира съобразно нормативната уредба, действаща от датата на отпускането на пенсията до преизчисляването ѝ.

Правилото, заложено при изчисляването на размера на пенсиите за трудова дейност, съгласно чл. 70, ал. 1 от КСО е, че размерът на пенсията се определя, като доходът, от който се изчислява пенсията, се умножи със съответен процент за всяка година осигурителен стаж и съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж. Към 01.01.2017 г. разпоредбата на чл. 70, ал. 1 от КСО предвижда, че размерът на пенсията се определя, като доходът, от който се изчислява пенсията, се умножи със сумата, образувана от: по процент 1, 1 на сто за всяка година осигурителен стаж и съответната пропорционална част от процента за месеците осигурителен стаж. След 31 декември 2016 г. процентът за всяка година осигурителен стаж нараства всяка следваща календарна година с процент, равен или по-голям от процента, определен по правилото на чл. 100, ал. 1, до достигане на 1, 5. Процентът се определя ежегодно със закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година.

Съгласно чл. 100, ал. 1 от КСО пенсиите, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват ежегодно от 1 юли с процент, равен на сбора от 50 на сто от нарастването на осигурителния доход и 50 на сто от индекса на потребителските цени през предходната календарна година.

Съгласно § 53, ал. 1 от ПЗР на ЗИДКСО (обн. - ДВ, бр. 61 от 2015г.), от 2017 г. до годината, в която процентът по чл. 70, ал. 1 достигне 1, 5, пенсиите не се осъвременяват по чл. 100 от КСО. Според алинея 2 пенсиите, отпуснати с начална дата до 31 декември на годината, в която процентът по чл. 70, ал. 1, изречение първо достигне 1, 5, се преизчисляват ежегодно от 1 юли на всяка календарна година, следваща годината на отпускането на пенсията, със съответния процент по чл. 70, ал. 1, изречение четвърто.

От 01.01.2018 г. е в сила и нова ал. 3 в § 53 от ПЗР на ЗИДКСО, според която, когато преизчисленият по реда на ал. 2 размер на пенсията е по-нисък от размера ѝ преди преизчисляването, увеличен с процента по чл. 70, ал. 1, изречение трето, пенсията се определя в по-високия размер.

Анализът на разпоредбата на § 53 показва, че при предвиденото преизчисляване на пенсията по реда на ал. 2 полученият размер следва да се сравни с размера на

пенсията, който би се получил съгласно ал. 3, ако преди преизчислението размерът на пенсията се увеличи с процента на нарастването на процента по чл. 70, ал. 1, изр. първо КСО, който е 3, 8 % сто. Следователно, прилага се един от двата способа за повишаване на пенсията – по ал. 2 или по ал. 3.

Разпоредбата на § 53, ал. 1 от ПЗР на ЗИДКСО е отменена от 01.01.2019 г. (обн. - ДВ, бр.102 от 2018г.), когато са приети § 7б и § 7в от ПЗР на КСО.

Според § 7б, ал. 1 от ПЗР на КСО, през 2019 г. пенсиите също не се осъвременяват по чл. 100 КСО. Размерът към 30 юни 2019 г. на пенсиите, отпуснати с начална дата до 31 декември 2018 г., се увеличава от 1 юли 2019 г. с процент 5, 7 (ал. 2).

Съгласно § 7в, ал. 1 от ПЗР на КСО, пенсиите, отпуснати с начална дата до 31 декември 2018 г., се преизчисляват от 1 юли 2019 г. с процент 1, 2 за всяка година осигурителен стаж и съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж. Според ал. 2, преизчисляването по ал. 1 се извършва, без да се променя доходът, от който е изчислена пенсията, след което тя се осъвременява, преизчислява и индексира съобразно нормативната уредба, действаща от датата на отпускането ѝ до 30 юни 2019 г. включително. Ал. 3 на § 7в предвижда, че когато преизчисленият размер на пенсията по ал. 1 и размерът на пенсията по § 7б, ал. 2 не са равни, пенсията се определя в по-високия размер.

Видно от посочените разпоредби, в § 7в, ал. 1 от ПЗР на КСО е предвидено преизчисление на отпуснатите пенсии въз основа на увеличаване тежестта на осигурителния стаж чрез посочения по-висок процент, с който се умножават годините и съответните месеци от осигурителния стаж, без да се променя доходът, от който е изчислена пенсията. В същото време, § 7б, ал. 2 от ПЗР на КСО предвижда за всички отпуснати до края на 2018 г. пенсии увеличаване на размера им към 30 юни 2019 г. с 5, 7 %. Ал. 3 на § 7в обаче изисква да се извърши сравнение между размера на пенсията при преизчислението по реда на § 7в, ал. 1 и размера, който би се получил при увеличението по § 7б, ал. 2, като се определи на правоимащото лице пенсия в размер на по-високата от двете суми. Следователно, както и по § 53 от ПЗР на ЗИДКСО, така и по § 7б и § 7в от ПЗР на КСО, преизчисляването на пенсията чрез повишаване на коефициента на осигурителен стаж не се кумулира с увеличението с 3, 8%, респ. 5.7 %, т. е. прилага се или единият или другият механизъм в зависимост от това кое по-благоприятно за лицето. Същият принцип е заложен и в спорната разпоредба на § 7е, ал. 1 от ПЗР на КСО. В този смисъл основателни са аргументите, изложени в писмените бележки на процесуалния представител на Директора на ТП на НОИ С. – град, че двата способа не се кумулират, а са алтернативни.

Съгласно § 7е, ал. 1 от ПЗР на КСО, отпуснатите с начална дата до 24 декември 2021 г. включително пенсии се преизчисляват от 25 декември 2021 г. с процент 1.35 на сто за всяка година осигурителен стаж без превръщане и съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж без превръщане. Пенсиите за трудова злополука и професионална болест, отпуснати с начална дата до 24 декември 2021 г. (включително), се преизчисляват от 25 декември 2021 г. със съответния коефициент по чл. 79, ал. 1. Аналогично на разпоредбата на § 7в, ал. 2, § 7е, ал. 2 ПЗР на КСО също предвижда, че преизчисляването се извършва, без да се променя доходът, от който е изчислена пенсията, след което тя се осъвременява, преизчислява и индексира съобразно нормативната уредба, действаща от датата на отпускането ѝ до 24 декември 2021 г. В ал. 3 отново е предвидено преизчислението да се извършва, ако това е по - благоприятно за лицето.

Възраженията на жалбоподателя Р. Ц. Б., че незаконосъобразно му е отказано увеличение на пенсията с 3, 8 % за 2018 г. и съответно 5, 7 % за 2019 г., са неоснователни.

Видно е, че с приемането на разпоредбата на § 7е от ПЗР на КСО законодателят отново, подобно на § 53, ал. 2 и § 7в, ал. 1, е заложил нарастване на пенсиите чрез единия от двата показателя (осигурителен доход и осигурителен стаж), въз основа на които се формира размерът на пенсията, а именно – чрез нарастване тежестта на осигурителния стаж, при което преизчислението по този ред отново е под условие, че се явява по-благоприятно за лицето. Новото преизчисление идва да замести предходните преизчисления, извършени въз основа на § 53, ал. 2 от ПЗР на ЗИДКСО и въз основа на § 7в, ал. 1 от ПЗР на КСО.

Вярно е, че ал. 2 на § 7е не ограничава осъвременяването, преизчисляването и индексирването на пенсията до това по чл. 100 КСО. Правилно обаче органите по пенсионното осигуряване са приели, че визираното в § 53, ал. 3 и § 7б, ал. 2 ПЗР КСО увеличение със съответните проценти е неприложимо към преизчисления размер на пенсиите по реда на § 7е ПЗР на КСО.

Както вече беше посочено, в § 53, ал. 3 и § 7б, ал. 2 от ПЗР КСО не е предвидено общо увеличение със съответен процент на целия размер на пенсиите, т. е. не се прави всеобща индексация или осъвременяване на пенсиите, а се предоставя алтернатива на заложената формула на преизчисление, така че да се гарантира целеното през годините нарастване на пенсията. Преизчисленията по § 53, ал. 2 от ПЗР на ЗИДКСО и по § 7в, ал. 2 от ПЗР на КСО за 2019 г. не могат да се „насложат“ върху преизчислението по § 7е, ал. 2 от ПЗР на КСО, тъй като по същество те се заместват от него, а увеличенията по § 53, ал. 3 от ПЗР на ЗИДКСО и § 7б, ал. 2 от ПЗР на КСО са неприложими, доколкото след преизчислението по § 7е, ал. 2 от ПЗР на КСО няма как да е изпълнена хипотезата (съответният размер на пенсията) на § 53, ал. 3 и § 7б, ал. 2 от КСО.

Основателни са аргументите, изложени в писменото становище на процесуалния представител на Директора на ТП на НОИ С.-град, че претендираните от Р. Ц. Б. проценти – 3, 8 % за 2018 г. и 5, 7 % за 2019 г., са неприложими при преизчислението на пенсиите от 25.12.2021 г. Тези проценти са предвидени не за общо увеличение на всички пенсии, а за гарантираното им увеличение през 2018 г. и 2019 г. с оглед по-високата тежест на осигурителния стаж. Двата способа за увеличение на пенсиите – чрез по-висок коефициент на осигурителния стаж или чрез директно умножаване на точно определен размер на пенсията със спорните коефициенти не се кумулират, а се прилага по-благоприятният за лицето. Увеличението на пенсията от 25.12.2021 г. с по-високия процент за осигурителен стаж - 1, 35 %, изключва след това пенсията да бъде увеличена и по претендирания от Р. Ц. Б. процент. Единият способ изключва другия.

Увеличението с 3, 8 % се отнася само до определен конкретен размер на пенсията – този преди преизчислението (§ 53, ал. 3) – към 30.06.2018 г., който е определен с тежест на осигурителния стаж 1, 126. Увеличението с 5, 7 % също се отнася само до определен конкретен размер на пенсията – този към 30.06.2019 г. (§ 7б, ал. 2), определен при тежест на осигурителния стаж 1, 169. Тези коефициенти не могат да бъдат прилагани по аналогия при преизчисляването на пенсиите от 25.12.2021 г., което е с по-висока тежест на осигурителния стаж – 1, 35.

За 2017 г., преди приемането на новата алинея 3 на § 53 от ПЗР на КСО, липсва такъв

коэффициент, с който да бъдат увеличени пенсиите – същите се преизчисляват само по новия по-висок процент на осигурителния стаж, без да е предвиден коэффициент за гарантираното им увеличение. За 2017 г. този процент е 1, 126 и е по-нисък от процента, по който е умножен стажът при преизчислението от 25.12.2021 г. – 1, 35 %, което изключва преизчисляване на пенсията и по процента от 2017 г.

В обобщение, съдът намира, че органите по осигуряването правилно са приложили материалния закон и издаденото разпореждане, както и потвърждаващото го решение на директора на ТП на НОИ са законосъобразни.

Предвид изхода на делото, искането на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение следва да бъде уважено за сумата от 100 лева, на основание чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ, във вр. чл. 37 от Закона за правната помощ, във вр. чл. 78, ал. 8 ГПК.

С протоколно определение от дата 22.11.2022 година, съдът е задължил жалбоподателя в 10 - дневен срок да донесе сумата от 13 лева за вещо лице, което представлява разликата между вече внесеното и определеното в съдебно заседание възнаграждение. В срока, даден от съда, жалбоподателят не е внесъл сумата от 13 лева по сметката на АССГ.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 45 – ти състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Р. Ц. Б., срещу Решение № 2153 – 21 – 129 / 10.03.2022 г. на Директора на ТП на НОИ - С.- град, с което е потвърдено Разпореждане № 21221559065 от 01.01.2022 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, като неоснователна

ОСЪЖДА Р. Ц. Б., ЕГН [ЕГН], да заплати на ТП на НОИ С.-град сума в размер на 100 лв. за юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Р. Ц. Б., ЕГН [ЕГН], да заплати по сметката на АССГ сумата в размер на 13 лв. за вещо лице.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: